

dr hab. Adam Wojtaszek

Instytut Języka Angielskiego

Uniwersytet Śląski w Katowicach

**Recenzja osiągnięcia naukowego i aktywności naukowej
pani dr Katarzyny Molek-Kozakowskiej (Uniwersytet Opolski)
w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie nauk humanistycznych w
dyscyplinie językoznawstwo**

sporządzona zgodnie z art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami), w brzmieniu ustalonym Ustawą z 18 marca 2011 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 455) oraz Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Pani dr Katarzyna Molek-Kozakowska ukończyła anglistyczne studia licencjackie i magisterskie w Instytucie Filologii Angielskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, te pierwsze w zakresie językoznawstwa stosowanego, natomiast drugie – językoznawstwa ogólnego, broniąc w 1998 roku pracę magisterską *The concept of valuing and its linguistic exponents in adolescent discourse on the example of 'The Catcher in the Rye' by J.D. Salinger*, napisaną pod kierunkiem prof. Zdzisława Wąsika. Co ciekawe, jej doktorat nie był już językoznawczy, gdyż rozprawa *Discursive exponents of the ideology of counterculture on the example of poems by Allen Ginsberg*, napisana pod kierunkiem prof. Andrzeja Ciuka, była zaklasyfikowana jako literaturoznawcza. Najprawdopodobniej stało się tak głównie ze względu na materiał badawczy, którym były wiersze, niemniej jednak jest to symptomatyczne w kontekście zainteresowań badawczych Habilitantki, która jest przykładem naukowca łączącego wątki językoznawcze z literaturoznawczymi, jednakże mimo wszystko ze wskazaniem na te pierwsze. Dlatego też jej osiągnięcie naukowe, zgłoszone w kontekście ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego, zostało umieszczone w ramach badań językoznawczych. Tego rodzaju interdyscyplinarność, łącząca zainteresowania retoryką, językiem prasy, tekstami

naukowymi, dyskursem politycznym, oraz korzystanie nie zawsze z typowo językoznawczych narzędzi, stanowi z jednej strony atut, ponieważ pozwala na rozwinięcie bardzo ciekawej perspektywy badawczej, z drugiej jednak strony może być pewnym problemem we współczesnym świecie nauki, wymagającym od swoich adeptów określenia własnej przynależności do tego lub innego nurtu badań. Rozwój zainteresowań badawczych pani dr Molek-Kozakowskiej pozwolił jej jednak stać się uznanym ekspertem prasoznawczym, szczególnie w zakresie językoznawczej analizy zjawiska tabloidyzacji, opracowywania algorytmów wyszukiwania *fake-news*, kształcenia dziennikarzy i redaktorów, oraz edukacji medialnej i obywatelskiej.

1. OCENA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH HABILITANTKI

A. Ilościowa ocena osiągnięć naukowo-badawczych habilitantki

1) autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych

Na całościowy dorobek naukowy dr Molek-Kozakowskiej po uzyskaniu stopnia doktora składa się aż 75 publikacji, w tym monografia *Discursive exponents of the ideology of counterculture in Allen Ginsberg's Poems*, 16 artykułów naukowych i rozdziałów w monografiach stanowiących główne osiągnięcie naukowe, 51 dalszych artykułów naukowych i rozdziałów w publikacjach zbiorowych, 5 monografii współredagowanych oraz 2 numery tematyczne czasopisma „Res Rhetorica”, gdzie występowała Habilitantka jako redaktor. Oprócz tego publikowała także recenzje książek w punktowanych czasopismach naukowych, artykuły popularnonaukowe i sprawozdania z konferencji. Jest to dorobek niezwykle imponujący, zdarzają się bowiem postępowania habilitacyjne, w których kandydaci zgłaszają pod względem ilościowym zaledwie jedną trzecią z tego, co udało się już opublikować dr. Molek-Kozakowskiej.

Czasopisma, w których publikowała dr Molek-Kozakowska swoje artykuły należą w dużej części do wysoko punktowanych periodyków z list ministerialnych A, B i C, w większości przypadków dzięki tym publikacjom uzyskiwała 20-25 punktów, a w jednym przypadku nawet 45 punktów (*Public Understanding of Science*, IF 2,552). Dzięki temu dr Molek-Kozakowska jest dobrze rozpoznawalnym naukowcem, a kolejne prace przyjęte do druku, które niebawem się ukażą, na pewno jeszcze bardziej się do tego przyczynią.

Książki, w których opublikowała swoje artykuły dr Molek-Kozakowska, były wydawane zarówno w kraju, jak i za granicą, jednakże teksty, które zostały włączone do głównego osiągnięcia naukowego ukazały się w znakomitej większości za granicą, nakładem takich wydawnictw jak Peter Lang, Cambridge Scholars Publishing, czy Wayzgoose Press.

2) sumaryczny impact factor publikacji naukowych oraz liczba cytowań publikacji

Łączna liczba cytowań tekstów autorstwa dr Molek-Kozakowskiej podawana przez Google Scholar to 103, liczba cytowań według ResearchGate i Academia.edu przekracza 500, a wartość indeksu Hirscha wynosi natomiast 5. Są to już wartości dosyć znaczące, wskazujące na wysoką rozpoznawalność Habilitantki w świecie naukowym, a pamiętać należy o tym, iż nie uwzględniają one jeszcze tekstów opublikowanych w roku 2017, których przecież ukazało się kilka, i to w dobrych czasopismach. Dane powyższe zaczerpnięte są z Autoreferatu, natomiast zapytanie o cytowania w ramach Google Scholar wygenerowane dnia 8 lipca 2018 podaje już liczbę cytowań 123, jak więc widać pomiędzy napisaniem Autoreferatu a sporządzeniem niniejszej recenzji odnotować można sporą dynamikę wzrostu.

3) kierowanie projektami badawczymi lub udział w takich projektach / udział w grantach NCN

Habilitantka nie kierowała krajowymi projektami naukowymi ani nie uczestniczyła w nich jako wykonawca, natomiast składała dwukrotnie wnioski grantowe NCN w ramach konkursu SONATA BIS 6 w roku 2016 (*Socjolingwistyczna i retoryczna analiza dyskursu organizacji pożytku publicznego: Porównanie internetowych materiałów promujących dobroczynność w języku polskim i angielskim*), który nie został przyjęty, oraz ponownie w ramach konkursu SONATA BIS 7 w roku 2017, tym razem zgłoszony w wersji poprawionej jako *Komunikacja dobroczynności w Polsce – od strategii tekstowych do kultury przekazu i kontekstów socjologicznych nadawania i odbierania*, w momencie pisania autoreferatu nie było jeszcze informacji o przyjęciu lub odrzuceniu tego wniosku. Istotne jest jednak to, że i na tym polu działalności naukowej wykazuje Habilitantka aktywność i współpracuje z badaczami zarówno w kraju, jak i za granicą. W tym kontekście istotny jest fakt uzyskania przez nią finansowania z Czeskiej Narodowej Agencji Grantowej badań nad strategiami odróżniania i dyskryminowania różnych grup Europejczyków, co zaowocowało wydaniem

współredagowanej przez Habilitantkę monografii *Representing the Other in European Media Discourses*, która ukazała się w 2017 roku nakładem wydawnictwa John Benjamins.

4) międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową

Habilitantka otrzymała dwukrotnie nagrodę Rektora Uniwersytetu Opolskiego za działalność naukową, za rok akademicki 2005/2006, oraz 2013/2014.

5) wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

W okresie od uzyskania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych dr Molek-Kozakowska miała aż 71 wystąpień i wykładów gościnnych, w większości wygłaszanych w języku angielskim, z czego 14 na konferencjach zagranicznych. Już 7 razy była zapraszana przez organizatorów konferencji naukowych jako wykładowca plenarny, co także świadczy o jej sporej rozpoznawalności i renomie. Biorąc pod uwagę, iż miało to miejsce w latach 2007-2017, średnio na rok wypada ponad 6 wystąpień konferencyjnych, co jest wynikiem naprawdę imponującym.

B. Opisowa ocena osiągnięcia naukowego habilitanta

Jako **osiągnięcie naukowe wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy** z dnia 14 marca 2003 r. (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, w swoim autoreferacie pani dr Katarzyna Molek-Kozakowska wskazała cykl prac zatytułowany *Językowy i retoryczny wymiar dziennikarstwa popularnego: propozycja metody badawczej i jej empiryczna weryfikacja w krytycznej analizie dyskursu dwóch korpusów tekstów specjalistycznych*. W jego skład wchodzi w sumie 16 publikacji obejmujących anglojęzyczne artykuły opublikowane w czasopiśmie z list ministerialnych: A (4 artykuły), B (2 artykuły) i C (2 artykuły), oraz 8 rozdziałów w monografiach wieloautorskich, wydawanych przede wszystkim za granicą, głównie przez wydawnictwo Peter Lang.

Punktem wyjściowym badań, którym poświęcony jest cykl, było zainteresowanie Habilitantki tymi cechami stylu i języka wypowiedzi prasowej, które powodują, że teksty są odbierane z zainteresowaniem przez czytelników, przy czym skupiała się ona przede wszystkim na konkretnym sektorze prasy, czyli na tabloidach. W pierwszym tekście, „Tracing

tabloidization; A comparative analysis of rhetorical styles in quality and tabloid newspapers”, próbuje dr Molek-Kozakowska uchwycić pewne wymierne znaczniki stylu prasy popularnej, które różnią go od stylu reprezentowanego przez tzw. prasę opiniotwórczą. Stosując sprawdzone już wcześniej narzędzia wykorzystywane w ramach analizy dyskursu udało się Habilitantce potwierdzić to, co wiadomo już było wcześniej o różnicach pomiędzy stylem wypowiedzi tabloidów i gazet opiniotwórczych, jednakże dzięki wykorzystaniu samodzielnie zgromadzonego korpusu tekstowego możliwe było ukonkretnienie i egzemplifikacja poszczególnych zabiegów retorycznych stosowanych przez dziennikarzy obydwu nurtów. Głównym celem przeprowadzonej analizy było jednakże zaobserwowanie zauważalnej tendencji autorów tekstów zamieszczonych w *Guardianie* do zmierzania ku stylowi częściej spotykanemu w tabloidach, co przejawiało się przez zamieszczanie w artykułach wypowiedzi oceniających negatywnie, polaryzację postaw wobec zaobserwowanych zjawisk czy też wyraźnie sensacyjny wydźwięk nagłówków. Wnioski płynące z tej analizy są takie, że oto istnieją, co prawda, wyraźne różnice pomiędzy pismami reprezentującymi tradycyjnie wyróżniane style wypowiedzi, jednakże widoczna jest dynamika procesu zmierzającego do zacierania się tych różnic. Oczywiście nie ma podstaw do tego, aby wnioski wysnuwane na podstawie pilotażowego jedynie badania, jakim było to studium, były generalizowane, jednakże z pewnością jest to dobrze udokumentowana obserwacja konkretnego wycinka rzeczywistości.

W drugim pilotażowym opracowaniu, „Media rhetorics: A comparative analysis of three British press news outlets”, poszerza Habilitantka perspektywę oglądu poprzez dołączenie do uprzednio analizowanych *Guardian* i *Daily Mail* także tabloidu *The Sun*. Znowu w oparciu o samodzielnie opracowany korpus tekstów, tym razem poświęconych innemu tematowi, stara się wykazać różnice pomiędzy stylami wypowiedzi i ich retoryczną strukturą, reprezentującymi owe czasopisma. Próba zastosowania klasycznych kategorii retorycznych *ethos*, *logos* i *pathos*, a także *topos* i metafory nie jest niczym nowym, główny problem polega zwykle na tym, aby w przekonujący sposób zabiegi retoryczne stosowane przez autorów tekstów prasowych przyporządkować owym ogólnie przyjętym kategoriom. W mojej opinii czyni to Habilitantka w sposób przekonujący, choć oczywiście nie można tutaj mówić o wypracowaniu jakichś uniwersalnie aplikowalnych rozwiązań metodologicznych, gdyż w przypadku innych tekstów, na inny temat, zupełnie inne konkretne narzędzia retoryczne mogłyby być przyporządkowane kategoriom *ethos*, *logos* i *pathos*.

Kolejne cztery artykuły cyklu poświęcone są stylowi nagłówków prasowych. Autorka wyszła z założenia, iż nagłówki pochodzące z artykułów o największej poczytności w danym okresie mają największy potencjał przyciągania uwagi odbiorców, takie więc kryterium

zastosowała w trakcie kompilacji korpusu nagłówków internetowego wydania pisma *Daily Mail*. Największa poczytność, zdaniem Habilitantki, gwarantuje obecność w owych nagłówkach takich konstrukcji i zabiegów językowych, które mają wysoki potencjał przyciągania uwagi i podnoszenia atrakcyjności nawet dosyć zwyczajnych treści. Nie do końca potrafię zgodzić się z takim założeniem, ponieważ z własnego doświadczenia wiem, że kiedy interesuje mnie jakiś temat, to przeczytam artykuł niezależnie od tego, jak byłby on zatytułowany – w tym wypadku nagłówek spełnia raczej rolę pewnej etykiety pozwalającej na identyfikację interesujących mnie treści. Funkcja przyciągająca uwagę odgrywa znaczącą rolę dopiero wtedy, kiedy przeglądamy czasopismo bez określonego celu polegającego na odnalezieniu konkretnej informacji, a nawet wtedy skupiamy się raczej na artykułach będących w spektrum naszych ogólnych zainteresowań. Jeśli kogoś nie interesuje polityka, to bez względu na to, jak atrakcyjny byłby nagłówek, nie zajrzy do sekcji politycznej czasopisma. Dlatego też nie zawsze bezpiecznym jest czynienie podobnych założeń na temat gwarancji wystąpienia w danym materiale konkretnych cech językowych o określonym potencjale, rozsądniej byłoby poprzeć je badaniami na czytelnikach identyfikującymi powody, dla których zaglądamy oni do określonych artykułów lub klikają konkretny tytuł.

Problem zarysowany powyżej został zneutralizowany w artykule „Towards a pragma-linguistic framework for the study of sensationalism in news headlines”, gdyż zgromadzone wcześniej nagłówki zostały następnie przebadane za pomocą ankiet i dyskusji, które miały na celu wyłonienie nagłówków o największym potencjale i poziomie sensacyjności. Dzięki temu można było już bezpieczniej założyć, że oto posiadamy korpus, o który nam chodziło. Tym razem stosując narzędzia bardziej typowe dla analizy ‘bottom-up’ udało się Habilitantce wyłonić pewne powtarzające się cechy pragmalingwistyczne i stylistyczne, najczęściej w nich występujące. Opracowanie jest bardzo dojrzałe, mocno osadzone w literaturze przedmiotu, a rezultaty badania uzyskały spory rozdzźwięk w społeczności akademickiej, gdyż artykuł może pochwalić się dużą liczbą cytowań.

Kolejny tekst, „Coercive metaphors in news headlines: A cognitive-pragmatic approach” skupia się Habilitantka na wybranej cesze nagłówków, a mianowicie wykorzystaniu w nich konkretnych rodzajów metafor. Stosując podejście charakterystyczne dla krytycznej analizy dyskursu, dr Molek-Kozakowska demaskuje zabiegi stosowane przez dziennikarzy w celu narzucenia konkretnej, zgodnej z interesami określonych grup, wizji świata i rzeczywistości, a przez to kształtowanie postaw i poglądów odbiorców. Znowu dzięki zastosowaniu metody ‘bottom-up’ udało się Habilitantce w przekonujący sposób wskazać na

najczęściej występujące w formach nagłówkowych typy zabiegów metaforycznego ujęcia świata, a także zidentyfikować pełnione przez nie funkcje.

W artykule „Too much trivia in the news? A critical discourse analysis of sensational headlines” podjęta jest próba uchwycenia, na czym polega przyciągająca uwagę funkcja nagłówków prasowych, w kontekście współczesnych wymagań stawianych tekstom prasowym i coraz powszechniejszej tendencji do łączenia informacji z rozrywką. Tym razem jednak nie próbuje Autorka wyodrębnić w sposób indukcyjny nośników tzw. wartości informacji (*newsworthiness*), lecz stosuje zaproponowane wcześniej w literaturze przedmiotu kategorie, aby sprawdzić, w jakim stopniu występują one w zgromadzonym wcześniej przez Autorkę korpusie poczytnych nagłówków. Artykuł jest zapisem ciekawej, dobrze zorganizowanej analizy, opartej na solidnych podstawach metodologicznych.

Ostatni z artykułów poświęconych nagłówkom, „Presupposition and nominalization in headlines: A critical analysis of framing devices in journalistic discourse”, skupia się na wymienionych w tytule mechanizmach pragmatycznych i gramatycznych oraz ich roli w kreowaniu określonej wizji świata za pomocą nagłówków. Wybór tych dwóch mechanizmów jest bardzo trafny, ponieważ należą one do tych zabiegów, które uniemożliwiają negację lub wyrażenie sprzeciwu wobec stwierdzeń prezentowanych z ich wykorzystaniem bez powodowania efektu paradoksu lub absurdu. Jest to kolejny tekst w sposób bardzo przekonujący ilustrujący manipulacyjne mechanizmy stosowane przez autorów tekstów prasowych. Połączenie metody dedukcyjnej (kodowanie tytułów ze względu na występowanie w nich typów presupozycji lub nominalizacji) z indukcyjną pozwoliło dodatkowo na identyfikację tych ramowań tematycznych, które kodowane są właśnie na poziomie presupozycji lub nominalizacji.

Kolejne dwa artykuły, czyli teksty „Revising the traditional model of journalism in the context of digital media” oraz „Inspirations for critical literacy across Cultural and Media Studies” mają charakter bardziej teoretycznych rozważań na bazie literatury przedmiotu, doświadczeń Autorki oraz zmian zachodzących we współczesnym świecie. Poruszane w nich problemy dotyczące zmieniającej się roli i formy mediów, funkcji dziennikarstwa we współczesnym świecie, kształtowania świadomości odbiorców tekstów medialnych, wynikają bezpośrednio z zainteresowań badawczych dr Molek-Kozakowskiej i są dla niej okazją do wypowiedzenia się na ich temat już nie tylko w roli osoby żywo nimi zainteresowanej, ale także eksperta, posiadającego pogłębioną i wielopłaszczyznową wiedzę na ich temat. Teksty te ukazują nam już bardzo dojrzałe oblicze Habilitantki, jako naukowca w pełni ukształtowanego,

świadomego swoich działań, także w kontekście misji, którą naukowcy mają do spełnienia we współczesnym świecie.

Prawie wszystkie pozostałe artykuły (oprócz ostatniego) włączone do cyklu określonego jako główne osiągnięcie oparte są na innym materiale badawczym, a mianowicie na korpusie 500 artykułów popularno-naukowych zaczerpniętych z pisma *New Scientist*, a wybrane zostały, podobnie jak wykorzystywane wcześniej nagłówki, w oparciu o algorytm monitorujący klikalność. Dzięki temu pozyskała dr Molek-Kozakowska teksty, które cieszyły się w latach 2013-2015 największą poczytnością. Badania przeprowadzone na nich kontynuują zainteresowania Habilitantki, jednocześnie kierując jej uwagę na nowy, konkretny podgatunek, charakteryzujący się bardzo ciekawymi uwarunkowaniami czynników mogących wywierać wpływ na ich powstawanie oraz odbiór.

Tekst zatytułowany „Pragmalinguistic categories in discourse analysis of scientific journalism” jest próbą wzbogacenia aparatu metodologicznego wykorzystywanego uprzednio przez Habilitantkę o nowe teorie (np. teoria przestrzeni dyskursu – Chilton 2005; Cap 2013) i zaczerpnięte z nich kategorie analityczne, w celu identyfikacji tych cech stylu dziennikarstwa popularno-naukowego, które z jednej strony stanowią podstawę dla poczytności tekstów, z drugiej jednak pozwalają na uwiarygodnienie przedstawianych w nich informacji. Dzięki tej próbie udało się Habilitantce poszerzyć spektrum oglądu, pozwalające na uwzględnienie zjawisk bardziej charakterystycznych dla dziennikarstwa popularno-naukowego, a także zaproponować nowe narzędzia z dziedziny pragmalinguistyki pozwalające na konkretną identyfikację określonych taktyk i strategii wykorzystywanych przez dziennikarzy.

Najbardziej ‘wartościowym’ tekstem w wymiarze punktowym (aż 45) był artykuł opublikowany na łamach czasopisma *Public Understanding of Science* pod tytułem „Stylistic analysis of headlines in science journalism: A case study of *New Scientist*”. Autorka przekonująco pokazuje w nim, w jaki sposób styl charakterystyczny dla wypowiedzi naukowej przeplata się ze stylem charakterystycznym dla popularnego dziennikarstwa. Dzięki zastosowaniu narzędzi takich jak analiza frekwencji, analiza słów kluczowych oraz identyfikacja nośników ‘wartości informacyjnej’ ukazane zostało strategiczne użycie konkretnych wzorców stylistycznych. Dr Molek-Kozakowska widzi we wkradaniu się stylistycznych cech właściwych dla dziennikarstwa popularnego w styl obiektywnej wypowiedzi naukowej pewne niebezpieczeństwo, polegające na możliwości manipulowania odbiorem treści związanych z nauką przez osoby nieświadome wykorzystywanych przez dziennikarzy popularno-naukowych. Dzięki temu coraz częściej dochodzić może do prób

kształtowania postaw odbiorców, pod wpływem przeróżnych grup interesów związanych z badaniami naukowymi.

Wątek figur retorycznych oraz perswazyjnego wykorzystania metafor w nagłówkach powraca w pracy zatytułowanej „Figurative emotional expression in popular science headlines”. Identyfikacja i klasyfikacja metafor w ramach konkretnych domen jest procedurą obarczoną tendencją do subiektywizacji oglądu, dlatego też słuszną decyzją dr Molek-Kozakowskiej było w tym przypadku zastosowanie otwartej procedury kodującej, dzięki czemu osiągnięta została zadowalająca wiarygodność wyników badania. Pozwoliło ono na zaobserwowanie częstego stosowania w nagłówkach określonego typu metafor, zwiększających ich ładunek emocjonalny, co prowadzi może, zdaniem dr Molek-Kozakowskiej do „bezkrytycznego celebrowania postępu naukowego zamiast do refleksji nad jego finansowaniem i zastosowaniem jego wytworów.

Kolejne badanie, oparte tym razem na podkorpusie artykułów z *New Scientist* zaczerpniętych z działu ‘Zdrowie’, zatytułowane „Framing disease, ageing and death in popular science journalism”, stanowiło dla Habilitantki terytorium testowania nowych narzędzi metodologicznych, w postaci aparatu konceptualnego teorii ramowania. Z analizy wyłania się gloryfikacja i pozytywne ramowanie biotechnologii, jako dziedziny badań zapewniającej przełom, postęp i korzyści dla społeczeństwa.

Wyraźny profil metodologiczny ma także praca „Communicating environmental science beyond academia: Stylistic patterns of newsworthiness in popular science journalism”, bowiem spora jej część poświęcona jest kwestiom wykorzystywanego modelu wyznaczników ‘wartości informacyjnej’, poszerzonemu o dodatkowe kategorie charakterystyczne dla współczesnego stylu związanego z ‘infotainment’, oraz opisowi procedury kodowania i opracowywania danych. Wyniki badania wskazują na przesunięcie stylu komunikowania wyników badań naukowych w stronę stylu bardziej konwersacyjnego, co w opinii Habilitantki może przyczynić się do zaprzestania traktowania nauki i kwestii przez nią podnoszonych jako czegoś mającego wymierny wpływ na otaczającą nas rzeczywistość, i poszukiwanie w nauce elementów rozrywkowych, kosztem rzetelnej informacji.

W kolejnym artykule cyklu, zatytułowanym „Journalistic practices of science popularization in the context of users’ agenda: A case of *New Scientist*”, Habilitantka ponownie ucieka się do weryfikacji popularności zebranych artykułów określonej za pomocą ‘klikalności’ poprzez zastosowanie metod ankietowych, dzięki czemu analiza zawartości przekazu uzupełniona jest badaniem odbioru tekstów popularno-naukowych. Pozwoliło to na

identyfikację tych środków językowych, które w najbardziej wydatny sposób przyczyniły się do przyciągnięcia uwagi odbiorców.

Bardzo ciekawy zabieg metodologiczny zastosowała dr Molek-Kozakowska w artykule zatytułowanym „Popularity-driven science journalism and climate change: A critical discourse analysis of the unsaid”. Problem, jak zbadać to, co nie zostało wypowiedziane, został przez nią rozwiązany dzięki zestawieniu artykułów związanych tematycznie ze zmianami klimatycznymi, wchodzących w skład zebranego przez nią wcześniej korpusu, z tekstem raportu Światowej Organizacji Meteorologicznej z roku 2014, będącego obiektywną i nieskażoną wymaganiami ‘infotainment’ publikacją. Dzięki temu udało jej się ujawnić, że w artykułach zamieszczanych w *New Scientist* nie pojawiają się wątki odpowiednich postaw i zachowań obywatelskich, jako ważnego czynnika zapobiegającego niekorzystnym zmianom klimatycznym. Odpowiedzialność jednostek i stosowna zmiana przyzwyczajzeń lub modyfikacja stylu życia, które w raporcie ŚOM wymieniane są jako niezwykle istotne czynniki mogące zagwarantować korzystną dla środowiska zmianę są bowiem niezbyt wygodnymi tematami, mogącymi wzbudzić niechęć odbiorców, a co za tym idzie, także poczytność artykułów propagujących takie treści. Ujawniło to pośrednio wysokie uzależnienie publikacji popularno-naukowych na łamach takich pism jak *New Scientist* od finansujących je organizacji, dla których wartość marketingowa czasopisma jest, jak widać, ważniejsza od prezentowania obiektywnych faktów, popartych przez niezależne badania naukowe.

Ostatni artykuł cyklu, tekst zatytułowany „Discourse Studies and Media Studies: Crossing disciplinary boundaries?” stanowi krytyczne spojrzenie Habilitantki na aspiracje do interdyscyplinarności niektórych tekstów zamieszczanych na łamach czasopisma naukowego *Discourse & Communication*. Jej zdaniem nie wystarczy bowiem łączyć metod analizy zaczerpniętych z różnych dyscyplin ani też powoływać się na niedookreślony wpływ mediów, aby spełnić wymagania autentycznej interdyscyplinarności. Badanie wykazało, że tego typu stwierdzenia, odnalezione w abstraktach artykułów, pełnią zapewne rolę perswazyjno-retoryczną, próbując w nieuprawniony sposób legitymizować umieszczenie konkretnego tekstu na łamach interdyscyplinarnego czasopisma naukowego.

Obraz naukowca wyłaniający się z lektury tekstów uwzględnionych w cyklu określonym jako główne osiągnięcie naukowe jest nader interesujący. Wszystkie teksty świadczą o tym, iż jest dr Katarzyna Molek-Nowakowska badaczką dojrzałą, świadomą stosowanego przez siebie warsztatu metodologicznego i inwestującą wiele wysiłku w jego doskonalenie, obdarzoną szerokim horyzontem oglądu i systematycznie oraz bardzo rozważnie planującą swój rozwój naukowy. W cyklu przedstawionym do oceny nie ma tekstów słabych:

wszystkie one są oparte na imponującym odczuciu, bardzo solidnym warsztacie metodologicznym i bardzo wysokimi umiejętnościami Autorki w zakresie prezentacji swoich poglądów i wyników badań. Wszystkie napisane są bardzo dobrą angielszczyzną, a jeśli dopatrzeć by się można jakichś błędów, to są to jedynie literówki albo drobne potknięcia redakcyjne.

C. Ocena pozostałego dorobku naukowego

Tzw. pozostałą działalność naukową Habilitantki należy uznać za niezwykle bogatą i wielowątkową. Podejmowała ona w swoich badaniach bardzo szerokie spektrum zagadnień, czerpiąc z osiągnięć takich dyscyplin jak kulturoznawstwo, socjologia, politologia i medioznawstwo, ze szczególnym uwzględnieniem prasoznawstwa. Warto nadmienić, iż w swoich poszukiwaniach naukowych Habilitantka bardzo często starała się znaleźć skuteczne i wiarygodne metody operacjonalizacji wyznaczników ideologii, perswazji, nastawienia i tożsamości. Tak więc chodziło nie tylko o to, aby pewne tendencje w analizowanych tekstach w jakiś sposób uchwycić i ciekawie przedstawić, ale i opracować metodologię pozwalającą na zastosowanie spójnych kategorii opisu i analizy do zastosowania w przypadku różnych rodzajów korpusów językowych. Częste sięganie przez Habilitantkę do narzędzi korpusowych i doświadczenie, które dzięki temu uzyskała, pozwoliły na wypracowanie solidnego i rzetelnego warsztatu metodologicznego, którym umiejętnie się posługuje.

Jednym z najbardziej wyrazistych wątków badawczych podejmowanych w jej pracach jest analiza różnego rodzaju tekstów politycznych, zarówno tych wygłaszanych przez samych polityków w kontekstach wyborów, debat politycznych, wystąpień na sesjach instytucji unijnych, jak i tych ukazujących się na łamach prasy oraz stanowiących prawo unijne. Publikacji poświęconych analizie wykorzystania językowych narzędzi perswazyjnych w tego rodzaju tekstach zebrało się aż 16. Innym ważnym obiektem zainteresowań badawczych Habilitantki jest retoryka, także w kontekście multimodalnego przekazu retorycznego, często związanego z treściami politycznymi (8 tekstów). Badania nad wykładnikami tożsamości w tekstach zapośredniczonych medialnie i wykorzystywanych w autoprezentacji także stanowią dosyć ważny wątek badawczy (7 tekstów). W ramach językoznawstwa stosowanego publikowała także Habilitantka teksty poświęcone praktycznemu wykorzystaniu wyników badań z zakresu krytycznej analizy dyskursu na polu edukacji medialnej, rozwoju świadomości językowej odbiorców tekstów medialnych oraz rozwijaniu ich krytycznego myślenia (12 publikacji).

Nie można pominąć w tym miejscu monografii *Discursive Exponents of Ideology of Counterculture in Allen Ginsberg's Poems*, która była poprawionym i zredagowanym w formie książkowej doktoratem Habilitantki, w którym zaproponowała przekonujące narzędzie metodologiczne pozwalające na operacjonalizację wyznaczników ideologii w dyskursie grup ideologicznie sprzeciwiających się panującym normom kulturowym, które zostały zidentyfikowane jako niekanoniczne zabiegi stylistyczne i eksperymenty językowe stosowane w poezji Ginsberga. Zapewne to właśnie ta monografia w dużym stopniu przyczyniła się do wzbogacenia i ugruntowania się warsztatu metodologicznego Habilitantki.

2. OCENA AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ, w tym dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

1) uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych

Habilitantka aktywnie uczestniczy we współpracy międzynarodowej w ramach programu Erasmus i Erasmus+. W okresie między 2012 a 2017 rokiem odbyła pięć wyjazdów (Słowacja, Czechy, Niemcy), oraz pozyskała grant na kolejną wizytę, tym razem w Bośni i Hercegowinie. W trakcie tych wyjazdów podczas tygodniowych pobytów w uczelniach partnerskich prowadziła wykłady i seminaria dla studentów. W latach 2014-2017 owocnie współpracowała także z Uniwersytetem Masaryka w Brnie, czego wymiernym efektem było zorganizowanie podczas konferencji ESSE w Koszycach w 2014 roku panelu zatytułowanego *Representations of (New) Europeans in Private, Mediated and Public Discourses*, a następnie wydanie jako współredaktor z Janem Chovancem wspomnianej już wcześniej monografii zbiorowej *Representing the Other in European Media Discourse* (2017).

2) udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji

Jak już wcześniej wspomniano, dr Katarzyna Molek-Kozakowska wygłosiła 71 referatów, na konferencjach krajowych oraz międzynarodowych, w Polsce i za granicą. Jeśli zaś chodzi o udział w komitetach organizacyjnych konferencji, to w latach 2009-2017 była Habilitantka zaangażowana w prace różnego rodzaju (jako współredaktor tomu pokonferencyjnego, członek rady naukowej, recenzent zewnętrzny abstraktów, moderator sesji)

w siedmiu konferencjach: sześciu krajowych (Opole, Poznań, Warszawa) i jednej zagranicznej (Banja Luka).

3) otrzymane nagrody i wyróżnienia

Habilitantka czterokrotnie była nagradzana przez Rektora Uniwersytetu Opolskiego, zarówno za osiągnięcia naukowe, jak i dydaktyczne oraz organizacyjne, przyczyniające się do promocji uniwersytetu.

4) udział w konsorcjach i sieciach badawczych

Dr Molek-Kozakowska współpracuje obecnie z gronem polskich i zagranicznych ekspertów w zakresie komunikacji dobroczynności, poprawiony wniosek grantowy związany z tą współpracą został złożony w roku 2017.

5) kierowanie projektami we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych

Habilitantka kierowała w przeszłości projektem *Discursive construction of otherness in medial and post-medial spaces* (GA16-05484S), finansowanym przez Czeską Narodową Fundację Naukową.

6) udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

Habilitantka jest członkiem rady naukowej czasopisma *Messages, Sages and Ages*, wydawanego przez Stefan cel Mare University of Suceava w Rumunii oraz czasopisma *Frontiers in Political Communication*, wydawanego w Szwajcarii, natomiast od roku 2014 pełni funkcję członka kolegium redakcyjnego kwartalnika *Res Rhetorica*, co wiąże się z funkcją redaktora prowadzącego jednego z czterech numerów. Ponadto przygotowywała recenzje artykułów naukowych zgłaszanych do ponad 10 czasopism w kraju i za granicą (np. *Journalism Practice*, *European Journal of Humour Research*, *Journal of International Communication*, *Text and Talk*, i in.).

7) członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

Habilitantka jest od członkiem PASE (Polish Association for the Study of English), oraz ESSE, czyli jego europejskiego odpowiednika. Ponadto Habilitantka uczestniczy w działaniach warsztatów sieci i konsorcjów naukowych, takich jak ArgDiaP (Argumentacja-Dialog-Perswazja), WAD (Warsztaty Analizy Dyskursu), DiscourseNet, CADAAD (Critical Approaches to Discourse Analysis Across Disciplines) oraz RSE (Rhetoric Society of Europe). Dr Molek-Kozakowska jest także członkiem Polskiego Towarzystwa Retorycznego.

8) osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i w zakresie popularyzacji nauki

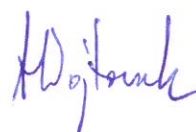
Habilitantka jest doświadczonym dydaktykiem, specjalizującym się w zajęciach związanych pisaniem akademickim, teoriami komunikacji, studiami medialnymi oraz w seminariach dyplomowych i magisterskich. Jej zajęcia cieszą się dużym powodzeniem, także wśród zagranicznych studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+. Wypromowała już ponad 100 prac licencjackich oraz 39 prac magisterskich, natomiast recenzowała ponad 40. Od 2016 roku pełni też funkcję promotora pomocniczego w jednym przewodzie doktorskim. W ramach pracy nad swoim warsztatem dydaktycznym uczestniczyła w ostatnich 11 latach w licznych szkoleniach i warsztatach w kraju i za granicą.

Dr Molek-Kozakowska ma także duże doświadczenie w zakresie opracowywania dokumentacji związanej z otwieraniem i prowadzeniem programów studiów, gdyż uczestniczyła w pracach zespołu przygotowującego nowy kierunek *English in Public Communication* na Uniwersytecie Opolskim. Od roku akademickiego 2014/2015 pełni ponadto dr Molek-Kozakowska bardzo odpowiedzialną funkcję pełnomocnika Dziekana Wydziału Filologicznego ds. Jakości Kształcenia, co wiąże się z opracowywaniem sporego wolumenu różnorodnej dokumentacji.

Należy także wspomnieć o osiągnięciach Habilitantki na polu popularyzacji nauki: poza działaniami wymienionymi powyżej udzielała się ona chętnie jako opiekun koła naukowego studentów UO (LINGO, 2006-2009), a obecnie jest opiekunką Koła Naukowego Brytanistów UO. Dr Molek-Kozakowska prowadzi liczne warsztaty dla grup licealnych odwiedzających IFA UO, a także prelekcje organizowane w ramach kolejnych edycji Opolskiego Festiwalu Nauki, publikuje artykuły popularno-naukowe (miesięcznik uczelniany *Indeks*) oraz opracowuje wnioski grantowe w ramach Małych grantów dla uczelni województwa opolskiego.

WNIOSKI KOŃCOWE

Przegląd wszystkich obszarów działalności dr Molek-Kozakowskiej uwidacznia, że nie ma praktycznie żadnej dziedziny, w której nie wykazywałaby ona określonej aktywności. Jest to rzadko spotykane u osób składających wnioski o nadanie stopnia doktora habilitowanego, gdyż ogrom pracy wkładany w rozwój naukowy często wyklucza jednocześnie aktywne uczestnictwo w niektórych obszarach działalności związanej z funkcjonowaniem instytucji akademickiej. Tym bardziej imponuje to, że będąc niezwykle aktywną osobą na każdym niemalże odcinku, zdołała dr Molek-Kozakowska zgromadzić tak pokaźny dorobek naukowy. Biorąc więc pod uwagę szczególne osiągnięcie zgłoszone we wniosku, czyli cykl publikacji zatytułowany *Językowy i retoryczny wymiar dziennikarstwa popularnego: propozycja metody badawczej i jej empiryczna weryfikacja w krytycznej analizie dyskursu dwóch korpusów tekstów specjalistycznych*, jak i pozostałe obszary działalności Habilitantki, czyli całokształt pozostałej działalności naukowo-badawczej, organizacyjnej, dydaktycznej oraz popularyzatorskiej z pełnym przekonaniem stwierdzam, że spełniają one z naddatkiem kryteria oceny ujęte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego i popieram przedłożenie Wysokiej Radzie Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Opolskiego wniosku o nadanie dr Katarzynie Molek-Kozakowskiej stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa.

dr hab. Adam Wojtaszek

Katowice, 9 lipca 2018 roku